

Waargebeurde voorvallen uit de notarispraktijk, opgetekend door journalist Johan Nebbeling.

Opa's wil is wet en wie niet luistert krijgt een muilpeer

Opa heeft een harde kop. Opa is een potentaat. Opa's wil is wet en wie zich daar niet naar voegt, kan een oorvijg of muilpeer krijgen. Dus als opa verordonneert dat zijn oudste zoon de boerderij overneemt, heeft iedereen dat maar te accepteren.

Enkele van de andere kinderen, die net zo goed altijd hebben meegewerkt op de boerderij en ook interesse hebben in overname, voelen zich gepasseerd en er ontstaat ruzie. Het deert opa geen biet dat zijn dictaat de familie uit elkaar drijft. Opa's overlijden een paar jaar later is dan ook best een opluchting. Het brengt de familie weer wat dichterbij elkaar. De oudste zoon en zijn vrouw beloven elkaar: nooit zullen ze, als straks de opvolging aan de orde komt, hun kinderen een dictaat opleggen zoals opa.

Dat moment komt eerder dan verwacht: vader valt op een morgen zomaar dood neer op het veld. Wat nu? De middelste zoon van het echtpaar heeft hart voor het boerenbedrijf en wil de boerderij in een vof voortzetten samen met moeder. Goed idee, vindt moeder, maar – de belofte indachtig die haar echtgenoot en zij elkaar destijds hebben gedaan – niet zonder dat de andere kinderen daarover zijn geraadpleegd.

Opa's overlijden is dan ook best een opluchting

In dit soort zaken fungeer ik behalve als notaris ook als mediator. Ik nodig moeder en de kinderen uit voor een familieberaad. Wat vinden de andere kinderen van het idee van moeder dat hun broer het bedrijf samen met haar voortzet? Goed idee, vinden ze allemaal: die jongen is er geknipt voor. Ik zie hoe bij moeder, die erg tegen het familieberaad opzag, een last van zeker 25 kilo van haar schouders glijdt. Háár gezin zal niet uit elkaar vallen.

Natuurlijk moet er zakelijk nog van alles geregeld worden om alles in goede banen te leiden. De familie heeft daar alvast eigenhandig een plannetje voor gemaakt. Een mooi plannetje, zij het dat er geen rekening is gehouden met de claims van de belastingdienst die de zoon kan verwachten.

Een van de grote problemen in de agrarische sector is dat bij een bedrijfsovername door een zoon of dochter de belastingdienst op de stoep staat om allerlei verstopte belastingclaims te innen. Die zijn vaak zo hoog dat de boer die nooit kan betalen. Op papier zijn veel boeren rijk, maar hun vermogen zit in de grond, de machines en de gebouwen. Cashgeld om hoge rekeningen te betalen, is er amper. Nogal wat boeren komen daardoor zelfs in de bijstand.

Het eigen plannetje van de familie kan dus in de prullenbak. Gelukkig heb ik genoeg ervaring in de agrarische sector om de bedrijfsovername juridisch en fiscaal zo te regelen dat de zoon maar weinig belasting hoeft te betalen.

► Vanwege beroepsgeheim zijn geen namen vermeld.